No. 913 Zaterdag 29 Juni 1901. aargang.

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 28 Juni.

## SOCIALISME
## en priesterlijke toewijding.

Een merkwaardig voorbeeld van beoefening der *Sociologie* vinden wij in de daad van een belgischen Dominicaan, den Eerw. Pater G. C. Rutten; eene daad, wier uitslag door hem zelven werd medegedeeld in een onlangs uitgegeven boek: *Nos grèves houillères et l'action socialiste.*

De schrijver — zoo deelde hij zelf aan een vriend mede — was, reeds toen hij nog in zijn klooster te Leuven zich op de studiën toelegde, door deze gedachte achtervolgd: De heilige Dominicus heeft de Predikheeren gesticht voor de bekeering der Albigenzen; en de Albigenzen van de XIIIde eeuw zien wij heden ten dage herleven in die menigte van werklieden, die zich bij het feitelijk anti-godsdienstige socialisme hebben aangesloten. Gelijk nu eertijds vele bedienaren der Kerk hun Apostolaat bepaalden bij het uitvaren tegen die ketters en wellicht meenden genoeg gedaan te hebben met hun den banvloek na te werpen, zoo zijn er ook thans niet weinigen, die tegen de altijd aangroeiende secte van socialisten geen ander verweer- en redmiddel schijnen te kennen dan van onrechtvaardigheid en revolutie en anarchie te spreken. Zóó deed de heilige Dominicus niet; als een eenvoudig reiziger trok hij door de steden en dorpen van Languedoc en woonde te midden der ketters; overtuigd als hij was, dat men, om ze te bekeeren, ze eerst kennen moest. Dit voorbeeld, en het woord van Leo XIII, die eerst in zijne Encycliek *Rerum Novarum* en daarna in zijne toespraak tot den Generaal der Franciscanen als middel tot oplossing der sociale vraag aangaf, dat de *priester tot het volk zou gaan* om zich *metterdaad* met hen bezig te houden, brachten hem er toe bij het einde zijner studiën aan zijne Oversten verlof te vragen om gedurende eenige jaren twee of drie maanden in de kolenbekkens van Bergen, Charleroy, Luik en Namen door te brengen en te leven midden onder die mijnwerkers, die in den laatsten tijd zooveel van zich hebben doen spreken. Dat verlof werd hem gegeven, en pater Rutten zag zich in staat gesteld een onderzoek te doen, dat aan grondigheid elk ander overtreft. Gekleed als een der hunnen daalde hij zelf in de schacht af, arbeidde met hen, onderhield zich met hen op vertrouwelijke wijze.—

„Nous avons voulu," zoo verhaalt hij zelf in de Inleiding van zijn boek (blz. 3), „dans chacun des quatre grands bassins voir les ouvriers eux-mêmes, causant seul à seul avec eux au fond des fosses, descendant de préférence dans les puits les plus profonds et les plus grisouteux, devenant pour quelques instants tour à tour abatteur, sclauneur ou bouveleur, afin de mettre davantage l'ouvrier à l'aise. Nous en arrivions ainsi tout doucement à les faire parler de leurs griefs et de leurs grèves. Dans chaque bassin nous avons causé longuement avec quelques uns des principaux chefs socialistes, parmi lesquels plusieurs députés, conseillers provinciaux qui avaient été de très-près aux événements des deux dernières grandes grèves. Fréquemment aussi nous allions trouver les principaux directeurs, gérants et ingénieurs, leur proposant les objections des ouvriers et des socialistes, comme nous proposions à ceux-ci les raisons des patrons, évitant toutefois soigneusement de citer des noms, pour ne pas provoquer des froissements au moins inutiles......Enfin nous n'avons pas oublié non plus ceux d'entre les prêtres et les laïcs qui avaient longtemps vécu au millieu des ouvriers et qui pouvaient nous fournir des indications précieuses."

Na een *Coup d'oeil sur la situation actuelle de l'industrie houillère en Belgique* beschrijft P. Rutten de geschiedenis der groote werkstakingen van 1897, genoemd: *la grève des règlements d'atelier*, en die van 1899, genoemd: *la grève du* 20°/₀. Van beide spoort hij de oorzaken op, legt de redenen der werkstakers bloot, plaatst daartegenover de redenen, waarop de patroons zich beroepen, of hunne antwoorden op de grieven der werklieden. Veel van dit alles is natuurlijk alleen van belang voor die streken, waar mijnen zijn; — doch veel ook is er in te vinden, wat voor elken kring van patroons en arbeiders ten zeerste leerrijk is. En waar P. Rutten, in het derde deel van zijn werk, de vraag stelt: *ce qu'il faut conclure de notre étude* en de algemeene oorzaken aangeeft van de veelvuldigheid der werkstakingen in de belgische kolenmijnen, voert hij behalve *l'esprit de révolte* en *la propagande immorale* ook zeer nadrukkelijk aan: *l'insouciance de nombreux patrons vis-à-vis des besoins religieux et moraux de leurs ouvriers.* Dit punt vooral maakt ook voor den priester het werk van Pater Rutten uiterst belangrijk; en wat hij als verdere ontwikkeling dezer gedachte in zijn *Epilogue* schrijft is voor elken geestelijke, die met zielzorg belast is, en vooral voor hen, die te midden van arbeiders of armen wonen, allermeest behartigenswaardig. „Een der gewichtigste feiten der laatste algemeene werkstaking", zoo schrijft hij, „is, dat waar de patroons dikwijls met hunne werklieden omgingen en hun met geduld den toestand uiteenzetten, de staking onbeduidend of nul was......Het terugkeeren der werkstakingen kan evenzeer niet vermeden worden, dan door een veelvuldiger en hartelijker verkeer van den patroon met zijne arbeiders....,. Nooit zullen de veelvuldige middelen door de economisten voorgesteld...... een ernstig resultaat genieten, zoolang de patroons niet alles doen om het wantrouwen, dat tegen hen bij de werklieden bestaat, uit te roeien. Wij hebben kunnen constateeren, dat onder dit opzicht zeer veel te doen overblijft. Niet zelden — zoo schreef eenige jaren geleden de *directeur-gérant* van een der grootste kolenmijnen — is een arbeider twintig tot dertig jaren lang aan eene mijn verbonden geweest, en is hij voor den directeur nog een geheel onbekend persoon.—Hoeveel arbeiders zijn oproerig en socialist geworden ten gevolge van een koele ontvangst bij den directeur! Zij kwamen zich beklagen over eene werkelijke of ingebeelde onrechtvaardigheid jegens hen gepleegd; onbezorgd over den vorm hunner klacht, onbekend met de oratorische inleidingskunst hadden zij zich, zonder verder te denken, in hunne ietwat ruwe mijnwerkerstaal uitgedrukt. De patroon was er door gestooten, had hun met ongeduld geantwoord of hen weggezonden met de opmerking, dat hij geen tijd had, en zij hadden het bureau verlaten honderdmaal meer ontevreden dan zij er waren binnengegaan........De patroons moesten er prijs opstellen nu en dan bij zich te roepen of te bezoeken die werklieden,

---

## Feuilleton.

## Katholiek Leven.

VIII.

Bij zijne aankomt werd de nieuwe bevelhebber aangesteld tot hoofdcommandant in het gebied van Tenez.

Deze positie beviel hem temeer, wijl hij daarin meer kans op bevordering had, dan in het bevel van een regiment.

„Ik ben hier de eerste persoon— zoo schrijft hij — en als ik geen Christen was, zou mijne eigenliefde gevleid kunnen worden. Tenez is een mooie kleine stad, zeer schilderachtig gelegen midden in een heerlijk land.

Het klimaat is er zeer gezond— ziekten zijn er zeldzaam, en dat zijn kostbare dingen voor een vader van een talrijk huisgezin. De Staat zorgt kosteloos voor een goed gemeubileerd huis. Ik heb dus hoop, hier eenige gelukkige jaren met mijne familie te kunnen door brengen."

Dat was eene nieuwe reden, om zijne dankbaarheid en liefde te verdubbelen jegens Hem, die al deze gaven schonk.

„Zoovelen, gaat hij voort, spannen samen tegen onzen Goddelijken Meester en Zijne H. Kerk. Moeten wij ons dan niet aan Hem hechten met al de kracht van den haat, waarvan Hij het voorwerp is? Deze haat moet de maatstaf van onze liefde zijn."

Immers in dit tijdperk was de haat ontketend tegen Christus en Zijne Kerk. De Italiaansche oorlog was, gelijk De Sonis had voorzien, het voorspel geweest van de Romeinsche revolutie. Overheerlijk zijn de bladzijden, waarin hij zijn verlangen uitstort, om den Paus te hulp te snellen; maar, zoo besluit hij, „ik moet het stilzwijgen opleggen aan mijn hart, dat al te vurig klopt, want het is maar al te waar, dat de mensch zijn eigen kruis niet kiezen mag. God heeft mij vader gemaakt — en ik huiver bij de gedachte, mijne kinderen, achter te laten als weezen in onze goddelooze eeuw. Ik geloof, dat ik hen geleiden moet tot den manlijken leeftijd, totdat zij vaststaan in 't geloof."

De liefde voor de zielen zijner kinderen was de eenige band, die hem hechtte aan de aarde.

In een brief van 20 April 1860 schrijft hij aan zijn oudsten zoon Henri (toen 10 jaar oud) in het college der Paters Jezuieten te Poitiers: „Gewen u van nu af, ernstig te bidden uit den grond van uw hart, en niet met de lippen alleen. Gij hebt mij beloofd, iederen avond voor mij te bidden — welnu, ik wil dat uw gebed het volgende zij: „Mijn God, maak dat mijn vader U elken dag meer beminne!" Deze weinige woorden zullen veel zeggen aan het H. Hart van Jesus."

De Sonis beschouwde zich in zijn nieuwe omgeving als een onwaardig werktuig der Voorzienigheid en de ware beschaving der inlandsche bevolking als zijne taak. Volgens Arabische zeden leefden de inwoners dezer streken onder tenten. De Sonis leefde met deze nomaden en zij waren getroffen door zijne belanglooze toewijding—gesticht door de openlijke belijdenis van zijn godsdienst. Als zij hem zagen vasten en 's morgens en 's avonds neerknielen om te bidden, zagen zij elkander aan en zeiden: „Iraraf Rebbi. — Wij hebben een goeden commandant".

Niet lang mochten zij zich in zijn bestuur verheugen, want reeds in November van hetzelfde jaar, werd de Sonis naar het gebied van Laghouat overgeplaatst. — Laghouat, aan het uiteinde van het Fransch gebied op de grens der woestijn gelegen, was een plaats van strijd en dus een eerepost voor den soldaat, die gelukkig was om het vertrouwen, dat zijne oversten in hem stelden.

De reis, aanvankelijk betrekkelijk gemakkelijk tusschen de eerste stations, werd moeilijk in de eindelooze vlakte onder de brandende zon. In de aanlegplaatsen der karavanen nam men een weinig rust; nergens ontdekte men een spoor van godsdienst. Doch plotseling veranderde de aanblik, toen men de oase betrad. Daar lag de kleine stad met hare witte huizen tusschen de palmboomen verscholen, omringd door welige tuinen, die door eene vruchtbare rivier werden besproeid.

De nieuwe commandant werd zoo luisterrijk mogelijk ontvangen. Zijne woning was beter dan de Kerk „Ik schaam mij", zeide hij, „dat ik hier beter gehuisvest ben dan de goede God."

Na zijn bezoek aan de arme kerk, bezoekt hij de missionarissen. Het beheer der omliggende stammen, die slechts in schijn onderworpen waren, was uiterst moeilijk. De eerste inspectie werd in de Vasten gehouden: „Ik weet wel", zeide de Sonis tot de priesters van Laghouat, „dat ik redenen genoeg heb tot dispensatie, gedurende deze vermoeiende tochten, maar ik wil den Arabieren geen aanleiding geven tot de bewering, dat de Musulmannen hunne Vasten beter houden dan de Christenen. Ik neem dus slechts één maaltijd 's avonds."

De bisschop van Algiers zou voor den eersten keer Laghouat bezoeken in 1861. Onderweg bracht een bode een brief van de Sonis met de waarschuwing, niet verder te gaan. Er was een opstand uitgebroken te Djelfa. De bisschop schreef tot antwoord:

die het zwaarste leven hebben, hen, die meer behoefte hebben aan een hartversterkend woord, en vooral de zieken en gewonden. Wij kennen een *directeur-gérant* die geregeld zijne armste en zwaarst beproefde mijnwerkers bezocht. En nooit, zelfs niet in 1886, is men er in geslaagd in zijne mijn eene werkstaking te veroorzaken, ondanks de pogingen van de geheele socialistische omgeving." Past de zielzorger op zich toe voor *zijne* spheer wat hier over de patroons gezegd wordt, dan zal hij èn op de arbeiders èn op de patroons allerheilzaamst kunnen inwerken en recht van spreken hebben; dan zal hij de twee andere oorzaken van het toenemen der socialistische partij: den *geest van verzet* en de *verbreiding der onzedelijkheid*, nog met meer kracht kunnen bestrijden. Dan zal hij ook met meer gezag kunnen optreden tegen sommigen, die, gelijk Pater Rutten zegt, „uniquement préoccupés de toucher regulièrement des dividendes aussi élevées qui possible, ne soupçonnent même pas qu'ils sont, devant Dieu et devant la société, les patrons des ouvriers de la société dont ils font partie, et, comme tels, responsables de leur bien-être moral. Combien d'entre eux subsidiant, largement peut-être, les bonnes oeuvres de la ville qu'ils habitent, ne songent même pas que les premiers, qui ont droit à leur sollicitude et à leur générosité, sont ces ouvriers...... collaborant loin d'eux à l'oeuvre qui les enrichit. Combien d'entre eux — nous parlons d'actionnaires catholiques, — les rares fois qu'il se donnent la peine d'assister à l'assemblée générale, ne pensent qu'à vôter pour le directeur et l'administrateur le plus adroit, même quand ceux-ci affichent hautement leur indifférence, parfois même leur dédain pour les idées religieuses."

## Belgie en de Congo.

De regeering heeft een voorstel ingediend, waarbij het tijdstip der inlijving van den Congo nog eenigen tijd verschoven wordt.

Ziehier waarover volgens een belgisch correspondent de zaak loopt.

Elf jaren geleden, den 3den Juli 1890, heeft België met den Congo (lees met koning Leopold) eene overeenkomst gesloten, krachtens welke het zich verbond, aan den Vrijstaat 25 millioen frank voor te schieten, als: 5 millioen ineens op den dag der sluiting en voorts gedurende tien jaren, 2 millioen per jaar. Na verloop van dien termijn, verkreeg België het recht óf den Congo over te nemen, óf de terugbetaling te eischen van het geleende geld.

In 1895, vijf jaar na de inwerkingtreding der overeenkomst, ging plotseling de mare door het land: de koning heeft den Congo verhypothekeerd! En die mare was geen loos gerucht. Het bestuur van den Congo had inderdaad, buiten weten van België en geheel in strijd met de aangegane verbintenis, 5 millioen frank opgenomen bij een bankier, en daarvoor een der vruchtbaarste gedeelten van den Vrijstaat in pand gegeven! De belgische Kamer toonde zich niet streng. Zij schonk vergiffenis, op voorwaarde, dat de Congo zulke grappen niet meer zou uithalen; en België nam die nieuwe schuld al weder goedwillig over.

De korte inhoud van het thans door het belgisch ministerie ingediend wetsontwerp is deze:

1°. De terugbetaling der aan den Onafhankelijken Congo-Staat geleende gelden is tot onbepaalden datum uitgesteld.

2°. In geval België den Congo formeel prijs geeft, zal de aflossing der tegenover België gecontracteerde schuld, moeten volgen.

3°. De Congo heeft het recht België, op een willekeurig tijdstip, te stellen tusschen de keuze: den Congo in te lijven of daarvan onherroepelijk afstand te doen.

4°. België verliest het recht, dat het door de conventie van 1890 was toegestaan, om controle uit te oefenen op het financieel beheer van den Congo.

In dit laatste artikel steekt, als in den staart, het venijn minder dan b. v. in art. 3. Stel immers dat de Congo een ruim gebruik make van de bij art. 4 toegestane faculteit om schulden op schulden te stapelen en het eene pand na het andere te verhypothekeeren. België heeft daarbij slechts dit te wagen, dat de waarde van den Congo op die wijze zal verminderen en de Kamer dientengevolge later van de inlijving te eerder zal afzien. Is dat een ramp? De geleende dertig millioen vloeien dan ten minste in de schatkist terug......

Wat hiervan zij, als de regeering voet bij stuk houdt, zal haar wetsontwerp zeker doorgaan, daar het alreeds in de afdeelingen met 47 tegen 22 stemmen is aangenomen.

Intusschen kan men moeilijk een glimlach onderdrukken bij het hooren bestempelen van dit ontwerp met den weidschen vocabel van conventie of overeenkomst. Hoe kan een persoon eene overeenkomst aangaan met zichzelf? De Congo is in deze zaak Leopold II en België is ook Leopold II. Anders zoude het zijn, indien de koning zijn ministers de handen vrij liet. Doch het is een *secret de Polichinelle* dat in koloniale en militaire aangelegenheden de ministers met hoogere invloeden dan die van hun kiezerscorps te rekenen hebben. Daardoor wordt vaak wantrouwen gewekt in de rangen der eigen partijgenooten.

En zoo gelooft dezen keer weer niemand dat het aanhangig ontwerp ernstig gemeend is, althans in de meening des konings. Er worden dan ook al een paar gedienstige geesten met naam en voornaam genoemd, die een voorstel in gereedheid houden tot *onmiddellijke* inlijving van den Congo; zelfs de socialisten schijnen aan dat spel te willen mededoen. Liever de *onmiddellijke* annexatie, verklaarde het hoofd Vandervelde, dan het aanhangige regeeringsontwerp! Aan oningewijden komt dit vreemd voor, wijl de socialisten van meet aan steeds vuur en vlam gespuwd hebben tegen de koloniale politiek des konings. 't Was een goedkoop middel om zich populair te maken en die heeren — want heeren zijn 't en millionnairs ook — hoopten in 't geniep (hoe anders toch hunne tegenwoordige houding verklaard?) dat de conservatieve partijen alleen het houten paard zouden binnenhalen, ten einde dan later, wanneer de fout begaan was en de minister van Financiën de millioenen aan den werkman moest onttrekken, om ze te werpen in het Danaïdenvat der Weltpolitik, de *beau role* aan zich te kunnen houden. Gaat het regeeringsontwerp door, dan zijn die plannen voor tijd en wijle verijdeld. België mag dan de begonnen proefneming voortzetten, zijn dooden tellen en toezien in hoever de jeugdige kolonie in staat is, zichzelf te bedruipen.

## Nieuwsberichten.

### CURACAO.

#### Officieele berichten.

ZHEG. de Gouverneur van Curaçao, die vroeger zitting had voor Eindhoven in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is door de kiesvereeniging *Recht en Orde* te Rotterdam candidaat gesteld voor het lidmaatschap der Tweede Kamer in het derde district.

Het aftredend lid voor dat district was de Heer J. B. Verheij van de vooruitstrevend vrijzinnige partij.

* *

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 21 Juni 1901, No. 419, is de waarneming van de betrekking van predikant te Bonaire opgedragen aan den Heer W. van den Brink, hulpprediker te Aruba.

* *

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 24 Juni 1901, No. 427, is, met ingang van 1°. Juli a. s.:

1°. a. De Heer Dr. J. P. Evertsz, eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van verloskundige voor onvermogenden in de 1e., 3e. en 4e. wijk, Overzijde.

b. Genoemde Heer benoemd tot Armendokter in het stadsgedeelte beoosten de haven en in het 2e. district;

2°. De Heer J. H. M. Ellis, Officier van gezondheid 2e. klasse bij het garnizoen alhier, benoemd tot geneesheer van het krankzinnigengesticht, en

3°. De Heer T. J. G. Gaerste, belast met het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogenden in het stadsgedeelte aan de westzijde van de haven.

#### Havennieuws.

Aangaande het bezoek aan onze haven van den amerikaanschen oorlogsbodem *Mayflower* deelt *De Vrijmoedige* van Donderdag het volgende mede:

Ll. Dinsdagmorgen is alhier binnengevallen het Amerikaansch stoomoorlogsschip *Mayflower*, komende laatstelijk van Pto. Cabello. Deze oorlogsbodem, onder bevel van kommandant J. D. Adams, meet 2690 ton; hij heeft een etat-major van 8 officieren en is bemand met 120 koppen. Zijne bewapening bestaat uit 12 stukken. In het Schottegat ten anker gekomen, wisselde hij de gebruikelijke saluutschoten met het Waterfort.

Des namiddags legde de consul der V. S. alhier een bezoek aan boord van de *Mayflower* af, bij welke gelegenheid hij met de aan zijn ambt verschuldigde eerbewijzen ontvangen werd.

Genoemd oorlogsschip is gisteren naar La Guaira vertrokken.

* *

*El Imparcial* van Dinsdag deelt uit *El Fonógrafo* van Maracaibo mede, dat het Agentschap van de *Red D Line* te Maracaibo het volgende heeft bekendgemaakt.

De stoomschepen vertrekken uit New-York als volgt:

15 Juni — Het stoomschip *Caracas* naar San Juan, La Guaira, Pto. Cabello en Curaçao.

22 Juni. — Het stoomschip *Daggry* naar Curaçao en Maracaibo.

29 Juni. — Het stoomschip *Maracaibo* naar San Juan, La Guaira, Pto, Cabello en Curaçao.

6 Juli. — Het stoomschip *Hildur* naar Curaçao en Maracaibo.

13 Juli. — Het stoomschip *Philadelphia* naar San Juan, La Guaira, Pto Cabello en Curaçao.

20 Juli. — Het stoomschip *Zulia* naar La Guaira, Curaçao en Maracaibo.

27 Juli. — Het stoomschip *Maracaibo* naar San Juan, La

---

„Ik wacht niet, God zal ons beschermen." Aan den ingang van het dorp wachtte de pastoor met twee koorknapen, waarvan de een het hoofd bebloed en de andere den arm gebroken had. De bewoners waren in hunne huizen opgesloten. De bisschop bracht zijne vertroostingen, waar hij kon en ging op raad van de Sonis naar Laghouat. De commandant was te Djelfa krachtig handelend opgetreden.

Een bende van 2 tot 300 opgeruide Arabieren, die zich van de Christenen wilden ontdoen, hadden een dertigtal kolonisten vermoord. Een krijgsraad werd belegd en de misdadigers, die gegrepen waren, werden terstond veroordeeld en terechtgesteld. Hij legde met ongelooflijke snelheid den terugweg af en was nog voor den bisschop te Laghouat om den prelaat, die tevens als kruisvaarder kwam, in de hoofdstad der woestijn met passenden eerbied te ontvangen. De handeling van het militair gouvernement verwekte de afkeuring der pers. De gouverneur, die voor zich met de zaak instemde, liet zich hierdoor vrees aanjagen en de Sonis werd naar Mascara teruggeroepen.

IX.

Mevrouw de Sonis was lijdende en de pijnlijke terugtocht viel dubbel zwaar. Op den feestdag van O. L. Vr. van den Berg Carmel bracht zij een meisje ter wereld, dat zij Marthe Carmel noemden. Dat kind was een engel der vertroosting, door de Koningin des Hemels afgezonden. De moeder minde het te vuriger, wijl zij het bij zooveel smart het leven schonk en betreurde het te dieper, toen de Engel de aarde weer ontvluchtte en heenvloog naar omhoog. Toch was het hart van den Christen grooter dan de beproeving. Op de deelneming, die hem zijne vrienden betuigden, antwoordde hij: „'t Is waar, uit een menschelijk oogpunt beschouwd, is mijn leven een onoplosbaar raadsel en de toekomst duister. Maar als Christen ben ik kalm en rust in zoet vertrouwen aan het Hart van den Meester, die zee en storm gebiedt. Intusschen gingen er van alle zijden stemmen op, die eerherstel vroegen van den commandant. Hij-zelf wilde hiertoe geen enkele poging doen. „Bij de militaire tucht valt niet te redeneeren — ik heb slechts te gehoorzamen", dit stond bij hem vast. De maarschalk zelf informeerde belangstellend naar hem. De Sonis dankte en voegde erbij, dat hij terug zou gaan als het bevel gegeven werd. — „Komaan", zeide Pélissier, „laat ons vergeten, wat gebeurd is, gij zijt toch een man van uw plicht." Hij herstelde hem niet in zijne vorige waardigheid, maar gaf hem iets beters — het gebied van Saïda.

De oude Pastoor van Saïda schrijft: „De aankomst van den commandant en zijne familie was de dageraad voor eene godsdienstige verrijzenis voor mijne parochie. Hij had iederen dag willen communiceeren, maar ik meende de rekening te moeten houden met den geest van spotternij in het garnizoen en beperkte het tot 2 of 3 maal per week. Later heb ik het altijd betreurd, dat ik die schoone ziel van het geluk der eucharistische vreugde heb beroofd en dat ik het Hart van Jesus de vertrouwelijke aanbidding heb onttrokken van het Hem meest toegewijde hart. Zijn goed voorbeeld had de uitwerking van een missie." Maar anderen was hij een doorn in het oog en er was een tijd, dat men zich afvroeg, of hij ook Saïda niet verlaten moest, omdat hij zijn plicht als eerlijk man vervulde. Zijne rechtvaardigheid was dezelfde voor den armen Arabier en den rijken musulman en deze lieden noemden hem: „le grand marabout des Français", d. i. den heilige en den rechtvaardige.

De vacantie van 1862 bracht hij te Castres door, waar hij in de kerk van het Carmelitessenklooster in de Derde Orde van den Carmel werd opgenomen. De dood van een klein meisje, Maria Theresia, dat stierf in Frankrijk, ver zijne ouders, en de geboorte van een zoon, Maria Joseph, brachten in den familiekring die mengeling van lijden en verblijden waaruit het leven bestaat. Maar bij beide verhief zich zijne ziel. „Ik leid een geheel eigenaardig bestaan", zegt hij, „en ik vrees de rechtvaardigheid Gods, omdat ik te goed Zijne barmhartigheid ken. God laat mij de dingen der andere wereld zoo duidelijk zien, Hij bestraalt mij met zulk een helder licht en toont mij het doel met zulk eene zekerheid, dat het voor mij eene misdaad is, dien weg niet te volgen."

*(Wordt vervolgd.)*

Guaira, Pto. Cabello en Curaçao.

3 Aug. — Het stoomschip *Hildur* naar Curaçao en Maracaibo.

10 Aug. — Het stoomschip *Philadelphia* naar San Guan, La Guaira, Pto Cabello en Curaçao.

17 Aug. — Het stoomschip *Zulia* naar La Guaira, Curaçao en Maracaibo.

24 Aug. — Het stoomschip *Maracaibo* naar San Juan, La Guaira, Pto. Cabello en Curaçao.

31 Aug. — Het stoomschip *Hildur* naar Curaçao en Maracaibo.

**Posterij.**

*Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:*

Carlos Comesasso para entregar á Cornelis Piafini, Leonor Del Monte, Angel Fernández hermano del Gral. Emilio Fernández, Sto: C. Henriquez & Co., Charles F. Hart, Justina Jabate, Francisco La cruz, Charel Lamot, Lucien G. Martes, S. W. Pietersz, Resp. Log. Caridad No. 11, I Rumo[illegible] (aang.)

Niet voor bestelling vatbaar een brief geadresseerd aan: Condesa Donencia Roodebitt (ubi)?

**Muziekuitvoering.**

Aanstaanden Maandag zal het muziekkorps van het Jongensweeshuis te Santa Rosa 's avonds te half acht een muziekuitvoering geven in het Wilhelmina-Park. Het program is als volgt:

| | | |
|---|---|---|
| 1. I Volontarii d'Africa | Marcha militar. | T. Venettozzi. |
| 2. Ernani—Cavatina | | G. Verdi |
| 3. Castelfidardo—Valtzer | | M. Grasso. |
| 4. Lucia di Lammermoor—Aria final | | Donizetti. |
| 5. Una Mascherata—Polka | | G. B. Ferrazzi |
| 6. La Dame de Coeur—Sinfonia | | Gerk Duval. |
| 7. Campidoglio—Marcha militar | | G. Andolfi. |

**Een tooneelvoorstelling.**

De vereeniging *Eendracht maakt macht* gaf verleden week Zaterdag, in het theater *Naar* een uitstekend geslaagde tooneelvoorstelling. Tot het groot succès van dien avond droeg het muziekgezelschap *Los Dispuestos* veel bij. Onder de talrijke aanwezi-[illegible] opgemerkt Z.H.Exc. de [illegible] der kolonie.

Naar wij vernemen wordt de opbrengst dezer uitvoering gebruikt tot ondersteuning der huiszittende armen in deze stad, dat het doel is van bovengenoemde vereeniging.

**De geldquaestie.**

Ter gedeeltelijke voorziening in het gebrek aan pasmunt is door het Bestuur der kolonie in omloop gebracht een groot bedrag — men zegt van 1300 gld. — aan halve centen. Verder werd nog 1000 gld. uitgegeven aan bankbilleten van f1.00 en van f0.50. Ook goud werd bij de inwisseling aangenomen.

## Ingezonden Mededeelingen.



**La Semana Cristiana ilustrada.**

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magníficos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

## NEDERLAND.

**De Koningin in Duitschland.**

Na aankomst te Potsdam had 's avonds te 8 uur in de *Jaspisgallerie* van het Nieuwe Paleis een diner plaats, waaraan deelnamen de hooge gasten met hun gevolg, de dienstdoende leden van het militair en civiel Huis van den Keizer, de kabinetchefs, de intendanten der paleizen te Berlijn en Potsdam, de aanwezige prinsen en prinsessen, de rijkskanselier, de staatssecretarissen van Buitenlandsche Zaken en van Marine en de bevelhebbers der troepenafdeelingen, waartoe de eerewacht en het escorte behoorden.

Aan tafel zat de Koningin der Nederlanden tusschen den Keizer en de Keizerin; rechts van den Keizer prinses Frederik Leopold, van Saksen-Altenburg, prins Eitel Frederik, prinses Alice van Groot-Britannië en Ierland enz. Naar links waren gezeten de Groothertog van Mecklenburg-Schwerin, de hertogin van Albany, de kroonprins van Duitschland, de erfprinses van Hohenzollern, prins Frederik Leopold enz.

Tegenover Hunne Majesteiten zat de rijkskanselier, naast hem ter rechterzijde de grootmeesteres van H. M. de Koningin, baronesse Van Hardenbroek, de Nederlandsche gezant, de hofdame gravin Keller, de adjudant-generaal graaf du Monceau, links de hofdame baronnesse Bengers, de Mecklenburgsche gezant Oertzen en de hofdame baronesse Sloet van Marxveld.

Bij het diner hield de Keizer de volgende toespraak tot de Koningin:

„Niet als een vreemdelinge mogen wij Uwe Majesteit heden begroeten, want reeds eenmaal heeft dit huis de eer gehad door Uwe Majesteit bezocht te worden, en wederom is het ons vergund in deze zelfde zaal Uwe Majesteit het welkom toe te roepen.

„De eerste maal was het in den liefelijken kinderleeftijd, ditmaal in de volle lente des levens, aan de zijde van een liefhebbenden gemaal uit echt-Duitschen stam.

„Begroeten deze zalen de nakomelinge van Louise Henriette, de roos uit het Huis van Oranje, hoe zou ook de Koningin der Nederlanden op Brandenburgsch-Pruisischen grond anders dan als een lid van de familie begroet worden bij de innige betrekkingen, die eeuwen lang tusschen mijn voorvaderen en die van Uwe Majesteit bestaan hebben.

„Ik vervul daarom nogmaals een plicht der dankbaarheid, wanneer ik uit den grond van mijn hart betuig, hoeveel het Huis Brandenburg-Hohenzollern aan het Huis van Oranje verschuldigd is.

„Arbeiden voor het volk, er mede leven en streven, hebben mijne voorvaderen in de Nederlanden geleerd. Het opofferen van eigen persoon voor het geloof en de vrijheid en het in vreugde leven en arbeiden voor de onderdanen zijn de schoonste eigenschappen van het Huis van Oranje, welke mijn voorvaderen en mijn Huis daarvan hebben overgenomen.

„Daarom is heden mijn hoogste gedachte de wensch, dat de genadige God het leven van Uwe Majesteit en dat van Uwer Majesteits doorluchtigen gemaal tot heil van Oranje en tot heil van Nederland, hetgeen hetzelfde beteekent, moge beschermen, waaraan ik de belofte vastknoop, dat de liefde en vriendschap van Brandenburg—Pruisen voor het Huis van Oranje en voor Nederland nooit zal ophouden te heerschen in het hart van mijn Huis en dat mijner onderdanen.

„In deze gezindheid drink ik het welzijn Uwer Majesteit."

De muziek speelde hierop het Nederlandsche Volkslied.



Koningin Wilhelmina antwoordde:

„Ik dank Uwe Majesteit voor de liefdevolle gastvrijheid, welke de zoo even door U gesproken woorden over het verleden en heden bevestigd hebben. Ook ik wensch van ganscher harte dat de oude betrekkingen onzer door bloedverwantschap vereenigde Huizen steeds mogen blijven voortbestaan tot heil daarvan en van onze volkeren. Ik bekrachtig dezen wensch, terwijl ik mijn glas ophef, om te drinken op het welzijn van Uwe Majesteiten den Keizer en de Keizerin."

De muziek speelde hierop het Pruisische volkslied.

Nadat het diner geëindigd was, kwamen Hunne Majesteiten en hun gevolg op het balkon van het nieuwe paleis, aan de zijde waar de groote taptoe plaats had, uitgevoerd door alle trompetters en de muziekkorpsen van de Gardekorpsen.

Daartoe waren ook de vreemde militaire attachés, de Fransche generaal Bonnal en kolonel Gallet en vele dames en heeren uit Postdam genoodigd. De bijgebouwen waren geïllumineerd en met rood bengaalsch vuur verlicht.

De muziekkorpsen rukten aan, begeleid door fakkeldragers met magnesiumlichten, van de zijde van station Wildpark, onder het spelen van den York-marsch, en rangschikten zich op het plein.

De architectuur van het slot en van de bijgebouwen, zoowel als de oude boomen, boden in de veelkleurige verlichting een prachtig schouwspel.

De taptoe werd door den legermuziekinspecteur, professor Rossberg, geleid; bijzonder grootsch was de uitvoering van het Nederlandsche Dankgebed.

Om 10½ uur marcheerden de muziekkorpsen naar hunne kwartieren terug.

**Nederland en het Vaticaan.**

De romeinsche *Tribuna* schrijft in haar nummer van 29 Mei:

„In het Vaticaan verzekert men, dat de nederlandsche regeering aan het staatssecretariaat mededeeling heeft gedaan van de oprichting van een arbitrale rechtbank bij de haagsche conferentie.

„Bij het staatssecretariaat beschouwt men dit als een eerste voldoening over de uitsluiting van den Paus bij de Vredesconferentie. Doch deze mededeeling — als ze werkelijk gekomen is — kan niets anders beteekenen dan een égard van de nederlandsche regeering tegenover den Paus, en schijnt meer ten doel te hebben, om het Vaticaan den weg te openen tot het weder aanknoopen van de diplomatieke betrekkingen, die sedert afgebroken waren."

**Nuyens-vereeniging.**

Het nationale Comité, dat in October '98 ter nagedachtenis van onzen grooten historicus dr. Willem Nuyens te Westwoud een schoone gedenkplaat deed onthullen, bracht toen ook de eerste noodige gelden bijeen voor de stichting van een Nuyens-fonds. Indien wij ons niet bedriegen, hangt de definitieve oprichting van zulk een Nuyens-vereeniging nog alleen maar af van een spoedig te verwachten formaliteit: de koninklijke goedkeuring der reeds aangenomen Statuten.

Het zou ongetwijfeld een onwaardeerbare weldaad zijn voor het katholieke Nederland, indien de bedoelde Nuyens-stichting—zij het vooreerst ook op veel bescheidener voet—dezelfde levensvatbaarheid toonde van den beginne af, dezelfde groeikracht ontwikkelde en op de bevordering der wetenschap denzelfden heilzamen invloed uitoefende, als waarover de „Goerres-Gesellschaft" in Duitschland zich reeds 25 jaren verheugt.

## BUITENLAND

**Frankrijk.** — Er is zooals men weet een hevig geschrijf ontstaan in de fransche pers over het feit, dat de russische ambassadeur te Metz een schouw van het duitsche leger medemaakte.

De *Autorité*, van Cassagnac, herinnert den russischen gezant te Berlijn, dat hij de reis had kunnen vermijden, door zich te verontschuldigen wegens ziekte; immers, diplomatieke ongesteldheden zijn juist voor zulke gelegenheden uitgevonden. Hetzelfde vindt de *Libre Parole*.

Maar de *Univers* zegt ernstig en gelaten:

„De Keizer heeft het noodig geoordeeld, ons er aan te herinneren dat het fransch-russische bondgenootschap voor ons zijn waarde kan hebben, maar dat het in de eerste plaats de onvoorwaardelijke handhaving van den vrede van Frankfort tot grondslag heeft. Hij heeft ons willen toonen dat het pure inbeelding is als men aan dit bondgenootschap bijbedoelingen betreffende revanche toeschrijft."

Intusschen tracht keizer Wilhelm de Franschen te verzoenen door de regelen omtrent het verblijf van fransche officieren in het Rijksland Elzas-Lo-

tharingen zoo gemakkelijk mogelijk te maken en er het dictatoriale regeeringsstelsel op te heffen.

**Oostenrijk.**— Steeds meer toont de oostenrijksche Los-van-Rome-beweging, dat zij niet slechts van de Katholieke Kerk, maar ook van alle godsdienstig geloof zich losmaken wil.

Het blad van den heer Schönerer bevatte onlangs een artikel, waarin het Oude Testament als hebreeuwsche formalistiek werd verworpen, en het Evangelie als strijdig met het germaansche levensbeginsel.

Een protestantsch predikant, dr. Johanny te Weenen, noemt de beweging dan ook even gevaarlijk voor 't Protestantisme als voor 't Katholicisme, wat niet te verwonderen is, als men letterlijk in Schöner's blad leest:

„Laten we ons niet enkel vrij van Rome (Rome-frei), maar ook vrij van bijbel (bibel-frei) maken."

— Aan het overzicht van den buitenlandschen politieken toestand van Oostenrijk–Hongarije, zooals het door minister Goluchowsky voor eene hongaarsche delegatie is uitgebracht, ontleenen wij het volgende:

Na de verontrustende gebeurtenissen in de Balkan–staten is het vooral de tegenwoordige agitatie in Bulgarije, waardoor de macedonische kwestie ingewikkelder wordt gemaakt. Het is gemakkelijk te voorzien, hoe de toestand in de Balkanstaten zou worden, indien het conflict eindelijk tot uitbarsting kwam. De mogendheden zouden dan krachtige vertoogen richten tot de bulgaarsche regeering, die zeker in deze een weinig schuld heeft.

Het is evenwel onmogelijk conclusies te trekken voor de toekomst, wat de Balkanstaten betreft. De bestaande overeenkomst tusschen Oostenrijk-Hongarije en Rusland heeft geen absolute zekerheid kunnen geven, hoe groot de diensten van deze overeenkomst in het belang van den vrede ook mogen geweest zijn.

Oostenrijk–Hongarije, ofschoon zelf geen aanspraak makende op vergrooting van grondgebied, zou niet kunnen dulden, dat er iets ondernomen werd tegen den bestaanden toestand, evenmin als veranderingen zouden worden toegestaan, die met zijne belangen in strijd waren.

In Servië gelooft men den politieken toestand te kunnen verbeteren door het uitvaardigen der nieuwe constitutie.

Men kan niets anders dan den koning het beste succes toewenschen, en hopen, dat Servië alles zal vermijden, wat zijn goede betrekking met Oostenrijk–Hongarije zou kunnen schaden en er toe zou bijdragen, een verkoeling te brengen in de welwillendheid, die Oostenrijk–Hongarije voor Servië koestert.

Ook het Drievoudig Verbond kwam voor de delegatie ter sprake. De minister zei o. a.:

Er zijn tendentieuze berichten uitgestrooid, teneinde het vertrouwen in de hechtheid van het drievoudige verbond te ondermijnen, maar dit is zoo duidelijk, dat het dadelijk doorzien wordt.

Die geruchten zijn uitgestrooid door lieden, die welbekend zijn; zij zouden niet verdienen gesignaleerd te worden, indien niet in zekere kringen werd getracht, de kwestie van duidelijk uitgesproken politieke verbonden in verband te brengen met nog af te sluiten handelsverdragen.

**Transvaal.**— Het ligt maar aan de manier van zeggen, of een bericht gunstig dan wel ongunstig klinkt.

De *Daily Express* zegt verheugd, dat er groote toebereidselen gemaakt worden voor de afdanking (demobilisation) van het zuid-afrikaansche veldleger. De reservisten komen het eerst aan de beurt, en de militie-soldaten en de manschappen wier diensttijd voorbij is, daarna.

Maar men kan dit bericht ook anders lezen, nl. zoo: „De reservisten en alle overige manschappen, wier diensttijd om is, willen onder geen voorwaarde langer blijven en gaan naar huis."

Dat is 't zelfde feit, maar de conclusies zijn wel een beetje anders: wat moet Kitchener zonder soldaten beginnen in de veroverde Koloniën?

De correspondent van de *Daily Mail* te Pietermaritzburg weet het: de Boeren moeten overal in een driehoekig cordon gedreven worden, vooral driehoekig, en dan zal het gras van alle kanten in brand gestoken worden. „Men zal het," besluit de berichtgever nog al juist, „in het eerst wreedheden noemen, maar in werkelijkheid zal het de oprechtste teerhartigheid zijn, daar het misleide gros van de Boeren er toe zal komen om de ijdelheid van alle verder verzet in te zien."

't Is gek, dat ze die nu maar niet willen inzien, die ijdelheid van alle verzet. En toch is er nog geen sprake van dat inzien: behalve de verliezenlijsten getuigen daarvoor berichten als wat de man van de *Daily Express* te Kaapstad seint, dat nl. overstroomingen de krijgsverrichtingen in de Kaapkolonie belemmeren.

De zuid-afrikaansche wolken en rivieren zijn nog steeds pro-Boer. De Engelschen schijnen zich daarom van den steun der Zoeloes te voorzien, althans in antwoord op een interpellatie heeft Brodrick moeten verklaren, dat Kitchener aan de natalsche regeering als zijn meening te kennen gegeven had, dat aan gewapende Zoeloes behoorde te worden toegestaan, zelf hun grenzen tegen de aanvallen der Boeren te beschermen en dat ongewapende Zoeloes, onder officieren, buiten hun grenzen „vee mochten verzamelen".

—In *Politiken* komt een correspontie uit Ceylon voor van een zekeren heer J. Madsen, die vergunning heeft weten te krijgen om het kamp der krijgsgevangenen te bezoeken.

Hij deelt mede, dat de krijgsgevangenen het dragelijk hebben, maar dat zij in de laatste dagen (zijn brief is gedagteekend van den 24en April) allen gestraft waren met halveering van hun rantsoen en met het verbod om 's avonds licht te branden. Deze verfijnde wreedheid hadden de Engelschen bedacht omdat de Boeren en de Uitlanders elkaar niet wilden verraden. De Engelschen trachten n.l. te weten te komen, wie door den oorlog het burgerrecht hadden verkregen in Transvaal (volgens de beslissing van President Kruger dat alle medestrijdenden aanstonds het volle burgerrecht zouden krijgen) en wie het al vroeger hadden. Want, zooals ook te Londen voor de commissie is gebleken, wordt het burgerrecht der eerstbedoelden door de Engelschen niet erkend, en diegenen onder de nieuw-ingeburgerden, die engelsche onderdanen waren, zouden dus als rebellen worden behandeld. Niemand wil hen echter verraden, en daarom is het gansche kamp op de boven aangegeven wijze gestraft.

Een van de Skandinaviërs, een zekere Michelsen, heeft den heer Madsen nog medegedeeld dat hij, nadat hij had getracht, van de *Bavaria* te ontsnappen, niet alleen vier dagen op water en brood is gezet, maar ook geheel naakt is uitgekleed en zoo, aan handen en voeten geboeid, voor den commandant was gebracht.

De gevangenen, zegt de heer Madsen, verlangen natuurlijk naar een spoedige vrijheid maar maken zich daaromtrent geen illusies, daar zij de vaste overtuiging hebben, dat 250,000 Engelschen het met 15,000 Boeren niet kunnen klaarspelen en dat de oorlog nog jaren kan duren.

## Advertentien.